

„BESZÉDCÉLÚ HÍVÁSVÉGZŐDTETÉS EGYEDI MOBIL RÁDIÓTELEFON-HÁLÓZATBAN”

elnevezésű nagykereskedelmi piac

4. piacelemzési körben hozott határozatának összefoglalása (7. piac)

A határozat száma: HF-1595-34/2011. (2011. augusztus 23.)

Előzmények

A „Beszédcélú hívásvégződtes egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nevű piacot (7/2007 sz. piac, mely korábban a 16. sz. piac volt) az Európai Unió Bizottsága 2007-es felülvizsgálata során továbbra is a kötelezőn elemzendő piacok közé sorolta.

A piacmeghatározás során a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke (Elnök) az Európai Bizottság (**Bizottság**) 2007/879/EC számú Ajánlás¹ (**Ajánlás**) Mellékletében megnevezett piacot elemezte.

A nevezett piac első elemzésére 2004-2005-ben, második elemzésére 2006-ban, harmadik elemzésére pedig 2008-ban került sor, melyeket a **DH-664-32/2005**, a **DH-9549-55/2006** illetve a **DH-25712-47/2008** sz. határozat zárt le.

I. A vizsgált piac megnevezése, a piac meghatározása

A Bizottság a beszédcélú hívásvégződtesési piac fenti minősítésének alapjául szolgáló szempontok közül első sorban az alábbiakat emelte ki:

- a) a hívó fizet elv (a továbbiakban: CPP-elv) következményei,
- b) keresleti helyettesíthetőség hiánya mind a mobil kiskereskedelmi, mind a vizsgált nagykereskedelmi piacon,
- c) kínálati helyettesíthetőség hiánya a vizsgált nagykereskedelmi piacon.

A fenti kérdések vizsgálatát az Elnök a nevezett piac magyarországi piac-meghatározása során is szükségesnek ítélte.

a. A „hívó fél fizet” elv (CPP-elv) következményei

A CPP-elv hatásait vizsgálva megállapítható, hogy az elv érvényesülése lehetővé teszi a mobil szolgáltatók számára, hogy hívásvégződtesési díjaikat a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül határozhassák meg. Az ismertetett helyzetben sem várható változás a vizsgált időtávon belül.

b. A Kiskereskedelmi piac vizsgálata

A kiskereskedelmi szinten lehetséges keresleti helyettesítés elemzése során az Elnök azt vizsgálta, hogy léteznek-e olyan, a fogyasztók által alkalmazható helyettesítő szolgáltatások, amelyek a vizsgált piac határait befolyásolhatják. Ennek során a következő lehetőségeket

---

¹ Commission Recommendation of 17 December 2007 No. 2007/879/EC

vizsgálta meg, mint a mobil hálózatba irányuló hívásnak a hívó fél számára rendelkezésre álló lehetséges keresleti helyettesítőit:

- SMS (Short Message Service-rövid szöveges üzenet) küldése
- Helyhez kötött telefonra irányuló hívás
- Mobilhálózaton belüli (on-net) hívás, mint a hálózaton kívüli (off-net) hívás helyettesítője
- A hívott fél viselkedésének hatása
- Kínálati helyettesítés a kiskereskedelmi piacon

A kiskereskedelmi piac vizsgálata során az Elnök megállapította, hogy nincsenek helyettesítési lehetőségek, ezért sem keresleti, sem kínálati oldalról nem szélesítette a piachoz tartozó kiskereskedelmi piacot.

c. A nagykereskedelmi piac vizsgálata

Az Elnök a nagykereskedelmi és a kapcsolódó kiskereskedelmi piac vizsgálata során megállapította, hogy nincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piac szélesítését indokolták volna. Megállapította továbbá, hogy az UMTS hálózatokon – mint új technológiával – megvalósított beszédcélú hívásvégződtetési szolgáltatás a piac szerves részét képezi, de a piac határait nem befolyásolja.

A piacmeghatározás eredménye

Tekintettel arra, hogy Magyarországon három egyedi rádiótelefon-hálózat létezik, és valamennyi országos lefedettséget biztosít, az Elnök három elkülönült piacot határozott meg:

- **a Magyar Telekom Nyrt.,**
- **a Telenor Zrt.,**
- **a Vodafone Magyarország Zrt.**

mobil rádiótelefon-hálózatát a Magyar Köztársaság területén.

II. A piac érintettségének vizsgálata

Az Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

A 2007/879/EC Ajánlás (17) cikke kimondja, hogy a mellékletben szereplő piacok meghatározása a fenti három kritérium alapján történt. Az Ajánláshoz fűzött Explanatory

Note² 2.2. pontja pedig tartalmazza, hogy a mellékletben szereplő piacok tekintetében a Bizottság azzal a feltételezéssel él a nemzeti hatóságok felé, hogy **a hármaskritérium teszt ezen piacok tekintetében teljesül**, ezért a nemzeti hatóságoknak nem szükséges újból megvizsgálnia a három kritérium fennállását.

Fentiek alapján az Elnök szükségesnek ítélte a piacelemzés elvégzését és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölését.

III. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

Egy szabályozási szempontból érintettnek tekintett piacon a jelentős erejű piaci szereplő azonosításához az Iránymutatás 78. pontjában, a piaci erő megítéléséhez tizenhárom szempontot sorol fel, melyet elemezni kell.

A felsorolt szempontok eltérő relevanciával bírnak a vizsgált hívásvégződtetési piacon. Az Elnök a következő szempontokat – azok fontossága miatt – kiemelten vizsgálta:

- piaci részesedés
- kiegyenlítő vásárlóerő
- potenciális verseny

1.) A piaci részesedés több szempont szerinti vizsgálata ugyanahhoz az eredményhez vezetett: mindhárom magyarországi mobil szolgáltató 100% piaci részesedéssel rendelkezik (monopolhelyzetben van) a végződtetési piacon.

2.) A kiegyenlítő vásárlóerő megítélése során a vizsgálat kiterjedt a

- vevőkoncentráció
- a szolgáltató-váltás költsége
- a vevői árrugalmasság és
- a fogyasztói informáltság

elemzésére. A felsorolt szempontok vizsgálata után az Elnök megállapította, hogy a hívásvégződtetési piacon nincs olyan kiegyenlítő vásárlóerő, amely nyomást gyakorolhatna a mobil szolgáltatókra a hívásvégződtetési díjaik meghatározása során.

3.) A potenciális versennyel kapcsolatban már a piacmeghatározás keretében, a kínálati helyettesítés vizsgálata során megállapítható volt, hogy egy adott szolgáltató hálózatában hívás végződtetésére csak az adott szolgáltató képes, ezért hiába próbálnának új eladók (akár a már piacon lévő, akár új szolgáltatók) belépni a piacra, hosszabb távon sem volnának képesek helyettesítő szolgáltatást előállítani.

---

² Commission Staff Working Document, Explanatory Note, Accompanying document of the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

Fenti kiemelt szempontok, valamint a többi vizsgált szempont alapján az Elnök megállapította, hogy mindhárom magyarországi mobil szolgáltató – a Magyar Telekom Nyrt. a Telenor Zrt. és a Vodafone Magyarország Zrt. – jelentős piaci erővel rendelkezik a vizsgált nagykereskedelmi piacon

IV. Kötelezettségek kirovása

A Hatóság a kötelezettségek meghatározása során szem előtt tartotta az Eht. által a Hatóság számára meghatározott feladatokat, és az ott meghatározott általános célokat.

Az Eht. alapján, amennyiben az Elnök a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejüként azonosít, akkor a rendelkezésre álló, tételesen felsorolt *„kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő...”*.

Az Elnök megállapította, hogy a versenyprobléma az, hogy a jelentős piaci erő a hívásvégződtetési piacon a mobil rádiótelefon szolgáltatóknak – szabályozás hiányában – lehetőséget adna arra, hogy hívásvégződtetési díjaikat a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül, túlzó módon határozzák meg.

A versenyproblémából fakadó lehetséges piaci torzulásként az Elnök három tételt azonosított:

- Költségviszonyok által nem indokolt jövedelemátcsoportosítás a szolgáltatók között.
- Az indokoltnál magasabb vezetékes kiskereskedelmi díjak.
- Új piaci szereplő megjelenésének megnehezítése vagy megakadályozása.

A versenyprobléma és az azokból fakadó lehetséges piaci torzulások csökkentése, illetve megelőzése érdekében az alábbi kötelezettségeket írja elő:

- Átláthatóság
- Egyenlő elbánás
- Számviteli szétválasztás
- Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek
- Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

Az egyes kötelezettségek tartalmát a határozat illetve annak mellékletei részletesen tartalmazzák.

Az átláthatóság, az egyenlő elbánás, a számviteli szétválasztás és a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségekben lényegi változás nem történt.

A legfontosabb, a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség vonatkozásában a határozat előírta a költségalapú díjak alkalmazását, mely díjat az Elnök állapítja meg, az NMHH által felépített BU-LRIC modell segítségével. A piacelemzés során a BU-LRIC modellt felújította, és új adatokkal töltötte fel a Hatóság. A legfontosabb változás,

hogy a költségszámítás immár megfelel a Bizottság Ajánlásában³ megfogalmazott elveknek, és figyelembe veszi a mobil szolgáltatók 3G hálózatainak költségét is.

A keretében két további díjcsökkentési lépcsőt állapított meg az Elnök: 2012. január 1-jétől 9,46 Ft/perc, 2013. január 1-jétől pedig 7,06 Ft/perc értékben. A Kötelezett Szolgáltatónak a Határozatban kirótt hívásvégződtetési díjcsökkentéseket ennek megfelelően az alábbi táblázatban meghatározott ütemezés szerinti időszakokban érvényes díjak alkalmazásával kell teljesíteni.

Kötelezett Szolgáltató	a Határozat közzétételét követő naptól 2011. december 31. napjáig	2012. január 1. napjától 2012. december 31. napjáig	2013. január 1. napjától
Magyar Telekom	11,86 Ft/perc	9,46 Ft/perc	7,06 Ft/perc
Telenor	11,86 Ft/perc	9,46 Ft/perc	7,06 Ft/perc
Vodafone	11,86 Ft/perc	9,46 Ft/perc	7,06 Ft/perc

A Határozat rendelkező részében foglaltak értelmében a költségalapú hívásvégződtetési díj elérését célzó, a fenti táblázatban rögzített díjak naptári és napszaki megosztástól függetlenül az összes végződtetett beszédpercre vonatkozóan azonos mértékűek.

V. Jogutódlás

A határozattervezet rendelkező része tartalmaz egy jogutódlással kapcsolatos rendelkezést arra az esetre, ha valamelyik kötelezett szolgáltató jogi személyisége akvizíciós vagy egyéb okokból megváltozna.

VI. Együttműködés a GVH-val

A Gazdasági Versenyhivatal az Eht. 20. §-ára, illetve a Hatóság és a GVH közti együttműködési megállapodásra hivatkozva arról tájékoztatta az Elnököt, hogy a határozattervezettel egyetért, arra észrevételt nem kíván tenni.

VII. Egyeztetés az érdekeltekkel

Az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségnek (nemzeti konzultáció) eleget téve 2011. február 24-én a Hatóság internetes oldalán, illetve 2011. március 18-án a Hivatalos Értesítő 22. számában az Elnök közzétette a határozat tervezetét.

A határozattervezetnek a Hatóság internetes oldalán történő közzétételétől számítva 20 nap állt az érdekeltek rendelkezésére az észrevételeik megtételére.

³ COMMISSION RECOMMENDATION of 7.5.2009 on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU, Brussels, 7.5.2009 C(2009) 3359 final

A határozattervezetre beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait a határozat „C” fejezet részletesen tartalmazza.

VIII. Notifikációs eljárás

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. alapján a határozat tervezete részletes indokolással együtt 2011. május 20-án bejelentésre került az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak. A határozattervezetben foglaltak ugyanis hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv⁴ (38) szakaszára, mely alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelem áramlására oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

Jelen határozat véglegesítése az Európai Bizottság és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek, kifogások figyelembevételével történt meg.

Ezen eljárás részletei a határozat Indokolásának „D” fejezetében kerülnek kifejtésre.

Az Elnök 2011. augusztus 23-án jóváhagyta a HF-1595-34/2011. számú, üzleti titokmentes határozatot.

Az összefoglaló kizárólag tájékoztatási célt szolgál, az eredeti piacelemzési határozat olvasását nem helyettesíti. NMHH Piacelemzési Osztály

---

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/21/EK Irányelve az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról